

1. Anvendelse

Disse etiske retningslinjene for leverandører (heretter «**Retningslinjene**») gjelder for alle leverandører – inkludert, men ikke begrenset til, entreprenører, agenter og konsulenter - til Haugaland Kraft AS (org.nr. 915 636 756) og/eller dets datterselskaper (heretter kalt «**Haugaland Kraft**»).

Retningslinjene gjelder for leverandørens representanter og ansatte på alle nivåer, herunder styremedlemmer, ansatte, innleid personell og andre som representerer leverandøren.

2. Forhold til lover og regler

Haugaland Krafts leverandører forventes å fullt ut overholde disse Retningslinjene, internasjonalt anerkjente konvensjoner og relevant nasjonal lovgivning.

Alle leveranser til Haugaland Kraft skal være forenlige med kravene angitt i disse Retningslinjene.

Retningslinjene skal kun anses som minimumskrav hva gjelder Haugaland Kraft sine etiske krav til sine leverandører. I tilfeller hvor internasjonalt anerkjente konvensjoner og nasjonal lover og reguleringer gir strengere og/eller høyere krav, skal de høyeste krav følges.

3. Bærekraft, miljø og klima

Leverandøren forventes å operere på en bærekraftig måte, og skal overholde relevante nasjonale og internasjonale miljøstandarder.

Leverandøren skal praktisere et «føre var»-prinsipp knyttet til forurensning, miljørisiko og andre miljø- og klimautfordringer.

Videre bør leverandøren fremme en ansvarlig miljøpolicy og bidra til utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi, herunder ved å legge vekt på å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger der dette er mulig.

4. Menneskerettigheter

Leverandøren skal fullt ut støtte og respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og skal ikke begå eller involveres i brudd på disse.

5. Arbeidsstandarder

5.1. Organisasjonsfrihet

Leverandøren skal anerkjenne og sikre retten til organisasjonsfrihet for sine ansatte, og legge til rette for gjennomføring av kollektive forhandlinger.

Leverandøren skal ikke diskriminere representanter for arbeidstakerne eller medlemmer av fagforeninger, men snarere legge til rette for at slike personer har anledning til å utføre sine respektive funksjoner på

arbeidsplassen.

5.2. Tvangsarbeid

Leverandøren skal ikke bruke noen form for direkte eller indirekte tvang, trusler eller utilbørlig påvirkning i forbindelse med ansettelse eller overfor allerede ansatte arbeidstakere.

Leverandøren skal også sikre at arbeidsforholdet mellom den ansatte og leverandøren er basert på frivillighet og uten trusler eller utilbørlig press av noen art.

Leverandøren skal sikre at alle deres ansatte frivillig kan bringe ansettelsesforholdet til opphør etter å ha meddelt leverandøren om dette på en rimelig måte i tråd med gjeldende regler for dette.

Ansatte skal ikke pålegges eller oppfordres til å deponere penger, identitetspapirer eller lignende i den hensikt å bli ansatt eller opprettholde ansettelsesforhold hos leverandøren.

5.3. Barnarbeid

Leverandøren skal være spesielt forsiktig i relasjon til bruk og oppfølging av arbeidskraft fra personer under 18 år.

Personer under 18 år skal aldri utføre arbeid som setter deres helse (både fysisk og psykisk) eller sikkerhet i fare, inkludert (men ikke begrenset til) nattarbeid.

Barn som er under 15 år eller i skolepliktig alder skal ikke utføre arbeid som på noe vis kan være til hinder eller skade for deres utdanning.

Rekruttering av barnarbeidere i strid med det ovennevnte er ikke akseptabelt og vil anses som brudd på Retningslinjene. Dersom leverandøren allerede benytter seg av slikt barnarbeid skal det jobbes aktivt for en rask utfasing.

5.4. Diskriminering

Leverandøren skal forby og aktivt motvirke direkte og indirekte diskriminering basert på etnisk tilhørighet, kjønn, religion, alder, uførhet, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet, og skal ellers opptre ikke-diskriminerende og aktivt fremme likebehandling ved ansettelser.

Leverandøren skal forby og ha en nulltoleranse for seksuelt påtrengende, nedsettende, truende, fornærmende eller utnyttende atferd og unngå diskriminering, oppsigelser eller avskjed på usaklig grunnlag.

5.5. Ansettelsesforhold

Leverandøren skal gi lønn og/eller andre godtgjørelser som møter eventuelle ufravikelige krav til minimumslønn i samsvar med lovgivningen.

Lønnen og andre eventuelle godtgjørelser skal være skriftlig avtalt i en gyldig arbeidsavtale og utbetales til de ansatte til avtalt tid. Arbeidsavtalen med de ansatte skal være på et språk den ansatte forstår.

Leverandøren skal på oppfordring fremlegge dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Dokumentasjonsplikten omfatter også eventuelle underentreprenører og/eller underleverandører.

Leverandøren skal besørge at arbeidstiden ikke er uforholdsmessig lang og at den som et minimum er innenfor lovens fastsatte maksimumsrammer.

Leverandøren skal respektere og tilrettelegge for de ansattes behov for restitusjon og sikre at alle ansatte har rett til ferie med lønn i tråd med reglene for dette.

Arbeidsrettslovgivningen der leverandørens produksjon finner sted skal etterleves.

5.6. Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet

Leverandøren skal aktivt og systematisk jobbe for et skadefritt og helsefremmende arbeidsmiljø og for å fremme en åpen og preventiv sikkerhetskultur.

Leverandøren skal også sikre at alle som utfører arbeid i deres tjeneste har et fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø i tråd med internasjonalt anerkjente standarder og nasjonal lovgivning. Forsvarlighetsvurderingen skal basere seg på en samlet helhetsvurdering av alle faktorer som kan påvirke arbeidsmiljøet, herunder fysiske og psykiske risikofaktorer.

6. Ulovlige forretningsmetoder

6.1. Anti-Korrupsjon m.m.

Leverandøren skal overholde gjeldende lover og regler knyttet til bestikkelser, korrupsjon, bedrageri og all annen ulovlig forretningsvirksomhet.

Leverandøren skal verken direkte eller indirekte via mellommann tilby, love eller gi noen form for utilbørlig fordel, tjeneste eller insentiver til offentlige tjenestemenn, internasjonale organisasjoner eller andre tredjeparter i den hensikt å skaffe seg personlige eller forretningsmessige fordeler.

Leverandøren skal heller ikke akseptere, på sine egne vegne eller for andre, slik utilbørlig fordel, tjeneste eller insentiver.

6.2. Gaver og høflighetsgester

Leverandøren skal ikke, direkte eller indirekte, tilby gaver, fordeler eller lignende til Haugaland Krafts ansatte, representanter for Haugaland Kraft, eller noen nært relatert til disse, med

mindre gaven er av ubetydelig økonomisk verdi.

Det skal aldri gis pengegaver eller andre gaver som enkelt kan omgjøres til penger.

Høflighetsgester som sosiale begivenheter, måltider eller underholdning kan bare tilbys hvis det er en forretningsmessig begrunnelse for dette og kostnaden holdes på et ubetydelig nivå.

Utgifter til reise og opphold for Haugaland Krafts representanter skal betales av Haugaland Kraft.

Under anbudskonkurranser, kontraktsforhandlinger, reforhandlinger, tildelingsprosesser eller lignende skal all gjestfrihet, gaver eller lignende unngås, uavhengig av økonomisk verdi.

6.3. Hvitvasking

Leverandøren skal ikke bedrive og skal aktivt ta avstand fra alle former for hvitvasking og skal etablere tiltak for å unngå at virksomhetens på noe vis kan benyttes til hvitvasking.

6.4. Konkurransen

Leverandøren skal konkurrere på en hederlig og etisk forsvarlig måte innenfor rammeverket av konkurranselovgivningen.

Leverandøren skal verken forårsake eller være en del av brudd på konkurranselovgivning, inkludert (men ikke begrenset til) ulovlig samordnet opptreden om prising, ulovlig markedssamarbeid (f.eks. markedsdeling) eller annen form for atferd som medfører brudd på konkurranselovgivningen.

6.5 Sanksjonerte tredjeparter

Leverandøren skal ikke gjøre forretninger med land, områder, grupper, organisasjoner eller enkeltpersoner som er underlagt sanksjoner.

6.6 Markedsadferd

Leverandøren skal ikke misbruke informasjon om Haugaland Krafts virksomhet, og skal ikke bidra til spredning av falske, uriktige eller villedende opplysninger om Haugaland Kraft.

Leverandør skal bevare taushet om informasjon om Haugaland Kraft som er av en konfidensiell art.

6.7 Interessekonflikter

Leverandøren skal unngå interessekonflikter mens de utfører oppdrag for Haugaland Kraft. En interessekonflikt oppstår når en av leverandørens representanter forsøker å fremme egne eller utenforliggende interesser i egenskap av å være representant for leverandøren.

Leverandøren skal rapportere til Haugaland Kraft dersom det oppstår en situasjon som tilsier at det foreligger, eller kan foreligge, en interessekonflikt.

7. Forholdet til underleverandører

Ved bruk av underleverandører, har leverandøren plikt til å videreføre og bidra til etterlevelse av Retningslinjene hos sine underleverandører. Dette gjøres bl.a. ved at leverandøren innhenter signert versjon av retningslinjen fra slik underleverandør.

Leverandør skal på forespørsel dokumentere at signerte Retningslinjer er innhentet fra underleverandører.

Leverandøren bærer selv risikoen for underleverandørers brudd på Retningslinjene.

8. Oppfølging

Haugaland Krafts kan kontrollere at kravene i disse Retningslinjene er ivaretatt på de følgende måter:

- Egenerklæring fra leverandør og/eller
- Oppfølgingsamtaler;
- Egen eller uavhengig tredjeparts kontroll av forholdene hos leverandøren.

Dersom leverandøren er usikker på betydningen av disse Retningslinjene eller hva som er riktig adferd i lys av disse, så skal vedkommende leverandør ta kontakt med sin kontaktperson i Haugaland Kraft. Leverandøren kan også kontakte Haugaland Kraft sin innkjøpsavdeling på innkjop@hkraft.no.

Haugaland Kraft forbeholder seg retten til å gjennomføre forhåndsanneldte eller uanneldte kontroller ved alle av leverandørens virksomhets- og produksjonssteder og/eller underleverandør i hele den periode leverandøren og Haugaland Kraft står i et bindende avtaleforhold. I tilfelle av kontroll plikter leverandøren å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandører.

9. Sanksjoner

9.1 Rettelser

Brudd på en eller flere av bestemmelsene i disse Retningslinjene representerer et kontraktsbrudd fra leverandørens side.

Ved slikt brudd plikter leverandøren å rette opp i de påpekte manglene, og/eller pålegge underleverandør å foreta slik retting, innen en tidsfrist som Haugaland Kraft bestemmer.

Fristen skal være rimelig sett i forhold til bruddets art. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten Haugaland Kraft fastsetter.

Dersom retting ikke gjennomføres innen fristen, kan Haugaland Kraft ved

alvorlige brudd pålegge stans i arbeid og/eller leveranser.

9.2 Erstatning

Haugaland Kraft kan kreve erstatning for det tap han har lidt eller vil lide som følge av bruddet på Retningslinjene.

9.3 Heving

Ved brudd på bestemmelsene i disse Retningslinjene kan Haugaland Kraft heve ethvert kontraktsforhold med leverandøren, uavhengig av om vilkårene for heving etter den underliggende avtale er innfridd.

Hevingsretten gjelder likevel ikke dersom bruddet er uvesentlig.

Ved vurdering av om bruddet er uvesentlig skal det særlig ses hen til Haugaland Krafts risiko for omdømmemessige tap og andre negative konsekvenser, herunder eksempelvis økonomiske tap.

Gjentatte brudd på Retningslinjene eller manglende oppfølging etter punkt 8 ovenfor, etter at Haugaland Kraft har påpekt forholdene, er alltid å anse som vesentlig kontraktsbrudd.

10. Lovvalg og vernetting

Disse Betingelsene er underlagt norsk rett.

Ved motstrid mellom disse Retningslinjene og innhold i noe annet rettslig forpliktende dokument mellom leverandøren og Haugaland Kraft, så skal disse Retningslinjene gå foran og være gjeldende.

Eventuelle tvister vedrørende disse Retningslinjene skal primært søkes løst i minnelighet. Tvister som ikke kan løses ved minnelige forhandlinger skal løses ved de ordinære domstoler med Haugaland Tingrett som avtalt vernetting.

*****

Vennligst parafer hver side, signer siste side og returner via PDF/e-post til din kontaktperson i Haugaland Kraft.

Av: _____

Navn:

Tittel:

Sted:

Dato:

Firma: